

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

D3.1 Deliverable - Mid-term analysis of the implementation of the marine and coastal –related PAF measures

Liisa Nevalainen, Penina Blankett & Olli Ojala

Ministry of the Environment

15.12.2025

LIFE20 IPE/FI/000020 LIFE-IP BIODIVERSEA

Abstract

LIFE IP Biodiversea project implements marine and coastal related nature conservation measures from Finland's Natura 2000 Prioritised Action Framework (PAF). The Ministry of the Environment (MoE) coordinates PAF monitoring within the project in action D3 - Monitoring of the project's contribution to the implementation of the marine parts of PAF. Since the PAF working group ceased operating in October 2022, monitoring has been coordinated by MoE through PAF monitoring meetings and a tracking table system since 2024.

The monitoring results until the end of 2024 indicate that of the total of 15 horizontal marine and coastal measures (E1) that are implemented in Biodiversea project, most are progressing well and only one measure is progressing moderately. This is related to land purchases in Åland. In site-specific marine actions (E2.1), all seven measures are implemented as a part of Biodiversea. Of these, six measures are progressing well and only one moderately. A total of five species-specific marine measures (E3.1) 5 are implemented in Biodiversea project, all focused on sea spawning grayling, and are mostly progressing well except for one, which is progressing moderately.

Tausta

LIFE IP Biodiversea -hanke toteuttaa Natura 2000 -verkoston priorisoidun toimintaohjelman (Prioritised Action Framework, PAF) mereen ja rannikkoon liittyviä toimenpiteitä. Ympäristöministeriö vastaa PAF-seurannan toteuttamisesta LIFE IP Biodiversea -hankkeessa osana D3-työpakettia - Monitoring of the project's contribution to the implementation of the marine parts of PAF. Tämä dokumentti on hankesuunnitelman mukainen ensimmäinen analyysi seurantatuloksista. Toinen analyysi PAF-seurantatuloksista tehdään kuluvaan rahoituskehyskauden lopulla vuonna 2027. Loppuanalyysi, jossa kuvataan hankkeen tuloksia suhteessa PAF:in odotettuihin tuloksiin, laaditaan hankkeen päättyessä vuonna 2029 osana loppuraporttia.

Biodiversean hankesuunnitelmassa on kuvattu, että PAF-seurannan 2025 ja 2027 analyysien pohjalta käynnistetään mereen ja rannikkoon liittyvien toimenpiteiden valmistelu seuraavaa PAF-toimintakautta varten (A12-työpaketti). Euroopan unionin ennallistamisasetuksen voimaantulon (8/2024) jälkeen PAF-toimintaohjelma lakkaa, jolloin lintu- ja luontodirektiivin tavoitteiden saavuttamiseksi tarvittavat toimenpiteet yksilöidään ja listataan kansallisessa ennallistamissuunnitelmassa. Valtakunnallinen ennallistamissuunnitelma sisältää PAF:in tavoin arvioita toimenpiteiden kustannuksista. Näin ollen LIFE IP Biodiversean A12-työpaketti ympäristöministeriön ja muiden hankekumppaneiden osalta tulee tukemaan valtakunnallisen ennallistamissuunnitelman laatimista.

PAF-seurannan toteuttaminen

Hankesuunnitelmassa mainittu PAF-työryhmä (PAF working group) lopetti toimintakautensa 30.10.2022, jonka jälkeen sen toimintaa ei jatkettu. PAF-seuranta on PAF-työryhmän toiminnan päättymisen jälkeen toteutettu ympäristöministeriön koordinoimana vuosina 2024 ja 2025 PAF-seurantakokouksen ja seurantataulukon avulla (Kuva 1).

Vuoden 2024 alussa hankepartnerit sopivat yhteisesti PAF-seurannan periaatteista. Ensimmäinen seurantakokous järjestettiin toukokuussa 2024 laajalle joukolle PAF-toimenpiteiden toteuttajia. Vuonna 2025 seurantakokous järjestettiin ympäristöministeriön ja Metsähallituksen välisenä, koska v. 2024 seurantakokouksen kokemusten perusteella arvioitiin, että suuremman asiantuntijajoukon kokoon

kutsuminen ei ole tarpeellista. Seurantataulukkoa myös päivitettiin v. 2025 vastaamaan paremmin PAF-toimenpiteiden toteuttamisen seurannan tarpeita. Seuraava PAF-seuranta toteutetaan keväällä 2026 toukokuun loppuun mennessä.

PRIORITISED ACTIONS		E.1. Horizontal measures and administrative costs related to Natura 2000		PAF PROGRESS / MoE fills		
Priority measures for 2021-2027	Name and description of the measure	Estimated costs (€ / yr)	Target 2027	Progress 2021-2024	Prediction 2025-2027	
E.1.1. Site designation and management planning	Land purchase and compensations for nature reserves N2000	3,000,000				
	Land purchase and compensations for nature reserves beyond N2000 (METSO and Helmi)	47,000,000				
	Site establishment measures: site enactments, formation of PA real estate units, boundary demarcation	2,200,000				
	Identification of marine Natura 2000 sites in Åland	285,000				
	Identification of new marine and terrestrial Natura 2000 sites in mainland Finland (Includes compiling a roadmap for further development of the MPA network in Finnish marine area)	100,000				
	Developing marine site management model	43,000				
> E1 Horizontal E.2.1 Site-related marine E.2.2 E.2.3 E.2.4 E.2.5 E.2.6 E.2.7 E.2.8 E.3.1 Species-specific E.3.2. +						
PROJECTS IMPLEMENTING PAF (1-4)						
(1) Responsible actor, project name/s, project web-site	(2) Estimated budget (€) for implementing the PAF measure	(3) Realised budget (€) for implementing the PAF measure	(4) Description of implementation / Phase of implementation (quantify if applicable)			
• Actors: ÅLR • Project: LIFE IP BIODIVERSEA • Web site: metsa.fi/biodiversea	1,400,000	272,211	C2.2 Establishing new MPAs Åland / Storklyndan			
• Actors: ÅLR, TUAS, ÅAU, GTK • Project: LIFE IP BIODIVERSEA • Web site: metsa.fi/biodiversea	1,817,237	659,841	A3. Identifying data gaps, and inventories in Åland offshore areas. A4.3 Analysing valuable nature areas in Åland offshore areas.			
• Actors: MHPWF MOE, SYKE • Project: LIFE IP BIODIVERSEA • Web site: metsa.fi/biodiversea	377,624	212,100	A4. Analysing the sufficiency of the marine protected area network. C2.1. Compiling a roadmap for further development of the MPA network in Finnish marine areas			
• Actor: MHPWF • Project: LIFE IP BIODIVERSEA	188,491	10,418	C1.1. Further develop operative management			
e-related marine E.2.2 E.2.3 E.2.4 E.2.5 E.2.6 E.2.7 E.2.8 E.3.1 Species-specific E.3.2. +						

Kuva 1. Kuvakaappaus PAF-seurantataulukosta. PAF-toimenpiteiden edistyminen arvioidaan liikennevalosymbolein (punainen: ei edennyt tai edennyt heikosti tavoitteeseen nähden, keltainen: edennyt kohtalaisesti tavoitteeseen nähden, vihreä: edennyt tavoitteen mukaisesti) ja taulukkoon indikoidaan toimenpiteen vastuullinen toteuttaja ja hanke sekä arvioitu ja edellisen vuoden loppuun mennessä toteutunut budjetti.

PAF-toimenpiteiden tilannekatsaus

PAF-toimintaohjelman **horisontaalisista** (horizontal) toimenpiteistä (E1) 17/51 toteutetaan Biodiversea-hankkeessa. Seuranta näistä horisontaalisista mereen ja rannikkoon liittyvistä toimenpiteistä osoittaa, että suurin osa toimenpiteistä on edennyt tavoitteen mukaisesti vuoteen 2025 mennessä ja tulee etenemään tavoitteen mukaisesti 2027 mennessä. Seuraava toimenpide on arvioitu edenneen vain kohtalaisesti tavoitteeseen nähden:

- Land purchase and compensations for nature reserves N2000 (E1.1.).
  - Ongelmana on ollut merialueita omistavien henkilöiden halukkuus myydä alueitaan.

Paikkasidonnaisista mereen liittyvistä (site-related marine) toimenpiteistä (E2.1.) 7/7 toteutetaan Biodiversea-hankkeessa. Seuranta osoittaa, että toimenpiteistä kaikki etenevät tavoitteiden mukaisesti.

Mereen liittyvistä lajisidonnaisista (species-specific) toimenpiteistä (E3.1.) toteutetaan 5/9 Biodiversea-hankkeessa. Nämä toimenpiteet liittyvät meriharjukseen (E3.1.4.) ja ne etenevät enimmäkseen tavoitteiden mukaisesti. Vain seuraava toimenpide etenee kohtalaisesti:

- Planning a suggestion for future monitoring programme.
  - Seurantasuunnitelma on vielä valmisteilla.

Pyöriäiseen (E3.1.3) liittyvät lajisidonnaiset toimenpiteet etenevät tavoitteiden mukaisesti, mutta rahoitus niiden toteuttamiseen tulee muista hankkeista (SAMBAH II ja EMKVR National MSFD monitoring, kansallinen rahoitus). Kalastuksen sivusaaliiden (E3.1.5.) seurantaan ei ole tällä hetkellä rahoitusta, mutta asiaa pyritään edistämään muilla keinoilla, joten toimenpide etenee hitaasti.

Ennallistamissuunnitelmaan liittyvä työ

PAF-suunnitelmaa ei jatkossa enää laadita, koska EU:n ennallistamisasetuksen toimeenpano kattaa merkittävän osan luonto- ja lintudirektiivien sekä meristrategiadirektiivin ja vesipuitedirektiivin toimeenpanon edellyttämistä toimista. Asetuksen toimeenpanemiseksi laaditaan kansallinen ennallistamissuunnitelma, jossa määritellään toimeenpanon keinot sekä niiden kustannukset. Toimenpiteiden määrittely ja niiden kustannusten arviointi vastaavat sisällöltään sekä toiminnallisesti PAF-suunnitelmaa. Biodiversea tukee kansallisen ennallistamissuunnitelman laatimista merialueita koskevien tavoitteiden ja niiden kustannusten arvioinnin osalta.

Kansallista ennallistamissuunnitelmaa valmistellaan viidessä hallinnon asiantuntijoista koostuvassa teemaryhmässä. Teemaryhmien työstä vastaavat ympäristöministeriö sekä maa- ja metsätalousministeriö vastuualueittensa mukaisesti. Teemaryhmät käsittelevät asetuksen aihealueita seuraavasti: 1) maaluontotyypit sekä rannikko, sisävesistöt, tulvasangot ja lajit, 2) meriluonto, 3) kaupunkiympäristöt, 4) maatalousympäristö ja pölyttäjäpopulaatiot sekä 5) metsäelinympäristöt.

Meriteemaryhmä on kokoontunut useita kertoja vuoden 2025 aikana. Meriteemaryhmän työhön on osallistunut useiden eri tahojen asiantuntijoita. Lisäksi työssä on hyödynnetty mm. KASMERI, ENSUMER ja LUOMERI hankkeissa tuottamaa tietoa. Erityisesti KASMERI-hanke on ollut tärkeä teemaryhmän työlle määriteltäessä suotuisa viitealue (FRA) merellisille elinympäristöille (meriheinäkasvustot, makrolevämetsät, äyriäiskasvustot sekä sieni-, koralli- ja korallikasvustot). FRA määriteltiin Velmun keräämien havaintojen, tilastollisen mallinnuksen ja kansallisen biogeokemiallisen mallin ravinneskenaarioiden perusteella.